

05.09.2025 nr DM-129272-9

Soodla maardla Soodla II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes OÜ MERKO KAEVANDUSED 29.07.2024 esitatud Soodla II liivakarjääri keskkonnakaitseloa muutmise taotlusest nr T-KL/1025231 ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 2 punktile 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktile 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“, Anija Vallavolikogu 19.09.2024 otsusest nr 180, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Soodla II liivakarjääri keskkonnakaitseloa muutmise taotlusele.

1.2. Soodla II liivakarjääri keskkonnakaitseloa muutmise taotluse menetlemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1 Karjääri avamisel ja mäetööde teostamisel tuleb kinni pidada keskkonnamõju hindamisega antud soovitustest ja nõuetest („AS Baltifalt ja OÜ Merko Kaevandused Soodla liivamaardlas taotletavatel mäeeraldistel kavandatava liiva kaevandamisega kaasneva eeldatava keskkonnamõju hindamise aruanne“ OÜ Inseneribüroo STEIGER töö nr 07/0179).

1.2.2. Metsa raadamine on lubatud etapiviisiliselt ja ainult mäetöödeks vahetult vajalikus ulatuses või maksimaalselt 15 ha suurusel alal. Metsa raadamise plaan siduda mäetööde projektiga.

1.2.3. MaaPS § 6 kohase kaevandamistegevusega tuleb alustada mäeeraldisel läänepoolsest ja liikuda edasi ida suunas.

1.2.4. Taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast kirdenurgast ca 125 m kaugusel asub Võllaskatku metsise püsielupaiga piiranguvöönd (väline tunnus: KLO3000756). Mäeeraldiselt kostuv müra võib häirida liigi elutegevust. Kui müratase metsise mängu piiranguvööndi piiril ületab päevasel ajal 45 dB, siis tuleb metsiste mänguperioodil, 01.märtsist kuni 15. maini ajavahemikus 17.00-11.00, karjääris peatada töö.

1.2.5. Karjääri sisesed teed ja liiva ladestusalad tuleb paigutada selliselt, et karjääri

tegevuse tulemusena eralduv tolm jääks karjääri territooriumile ja et tegevus ei põhjustaks saastatuse taseme piirväärtuste ületamist maapinnalähedases õhukihis tootmisterritooriumi piiril ning kuivadel ilmastikutingimustel kasutada liivaveoks koormakatteid või valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeneid liivaosakesi.

1.2.6. Ettevõtte on kohustatud tagama mäeeraldise teenindusmaaga piirnevatele ja karjääri maa-ala kaudu juurdepääsu omavatele kinnistutele ligipääsu oma kinnistutele kas olemasolevate või alternatiivsete uute teede kaudu.

1.2.7. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnanaloo omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid;

1.2.8. Ehitusliiva väljaveo marsruudi kooskõlastada tee omaniku või haldajaga.

1.2.9. Teostada Kvaternaari põhjaveekihi seiret, mõõtes üks kord kvartalis seirepuurkaevude SPK1 (PRK0050787) ja SPK2 (PRK0050788) põhjaveetaset. Põhjaveetaseme mõõtmise tulemused esitada Keskkonnaametile läbi KOTKAS infosüsteemi üks kord kvartalis.

1.2.10. Veetaseme ohtlikul alanemisel, mis võib avaldada mõju Rehatse soomännikutele, tuleb kasutusele võtta leevendavaid meetmed (sulgeda kraavid, et tõsta veetaset, materjalide kasutamine filtratsiooni vähendamiseks). 1.2.11. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olema olema vajalikus koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.

1.2.12. Veekaitsevööndis on keelatud maavara ja maa-ainese kaevandamine.

1.3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152; aadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Järvevana tee 9g, 11314) esitas Soodla II liivakarjäär keskkonnanaloo muutmistaotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 29.07.2024 numbriga DM-129272-1). OÜ MERKO KAEVANDUSED omab keskkonnakaitseluba nr HARM-100 (kehtivusaeg 27.06.2023-14.07.2038).

Taotletav Soodla II liivakarjäär asub Harju maakonnas Anija vallas Raudoja külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 3 (tunnus 14101:001:0999; mäetööstusmaa 100%) ja Kolga metskond 62 (tunnus 14101:001:0998; maatulundusmaa 100%; hõlmab osaliselt ka Härmakosu küla) ning Soodla külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 2 (tunnus 14001:002:0530; mäetööstusmaa 100% ning Anija metskond 114 (tunnus 14001:002:0842 maatulundusmaa 100%). Katastriüksuste Soodla liivakarjäär 3 (katastritunnus 14101:001:0999) ja Soodla liivakarjäär 2 (katastritunnus 14001:002:0530) riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Katastriüksuste

Anija metskond 114 (katastritunnus 14001:002:0842) ja Kolga metskond 62 (katastritunnus 14101:001:0998) riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Soodla II liivakarjääri mäeeraldise laiendamist taotletakse tulenevalt MaaPS §68 lg 3 p 2, kuna taotletava laienduse maavaravaru hilisem iseseisev kasutamine ei ole peale olemasoleva Soodla II liivakarjääri kaevandamisloa kehtivuse lõppemist eraldi kaevandamisloa alusel majanduslikult põhjendatud. Olemasoleva keskkonnakaitseloa HARM-100 kehtivuse periood jääb samaks. Taotlusega on muuhulgas korrigeeritud olemasoleva mäeeraldise ja teenindusmaa ruumikujud vastavaks kehtivatele katastriüksuste piiridele, maakasutusõigusele ja kitsendustele.

Taotletava mäeeraldise pindala on 49,81 ha ja selle teenindusmaa pindala on 64,66 ha. Olemasoleva mäeeraldise pindala on 46,26 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 60,54 ha. Seega laieneb mäeeraldise pindala 3,55 ha võrra ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 4,12 ha võrra.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseadusele (MaaPS), keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning kas koos taotlusega oli esitatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6¹ lõike 1 kohane teave. Esitatud taotlus vastas nõuetele, sisaldades muu hulgas KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teavet.

2.2. Keskkonnaloa taotlus on 21.08.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 21.08.2024 kirjaga nr DM-129272-3 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (KeÜS) § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Avalikustamise käigus esitas üks kodanik soovi saada teavitusi kõikide menetlussammude kohta.

2.3. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Soodla II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 21.08.2024 kirjaga nr DM-129272-4 Anija Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Anija Vallavalitsus edastas 19.09.2024 kirjaga Anija Vallavolikogu 19.09.2024 nõustuva otsuse nr 180 (KOTKAS 27.09.2024 nr DM-129272-6). Samas kirjas toodi välja, et Võllaskatku kinnistule on kohalike soovil rajatud piirdeaed liiva ja müra leviku vähendamiseks.

2.4. KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet

otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhindangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk 4). KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhindang.

3. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lõike 3 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ja eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (määrus nr 31).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Soodla II liivakarjääri keskkonnaloa taotlus, sh KeHJS § 6¹ lõike 1 kohane teave;
2. Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakendused;
3. „Seletuskiri Soodla maardla täiendava varu arvele võtmise kohta (varu seisuga 31.12.2023)“; Töö nr 23GL-626, Mäebüroo Nord OÜ, Tallinn 2024 (edaspidi uuringu aruanne);
4. Keskkonnaameti 10.05.2023 dokument nr DM-120984-10 „Soodla II liivakarjääri keskkonnaloa nr HARM-100 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ (edaspidi 2023. aasta eelhindang)
5. Anija valla üldplaneering (kehtestatud Anija Vallavolikogu 13.08.2020 otsusega nr 180);
6. Harju maakonnaplaneering 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1- 4/78)

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Taotletava Soodla II liivakarjääri mäeeraldis pindalaga 49,81 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindalaga 64,66 ha asuvad Harju maakonnas Anija vallas Raudoja külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 3 (tunnus 14101:001:0999; mäetööstusmaa 100%) ja Kolga metskond 62 (tunnus 14101:001:0998; maatulundusmaa 100%; hõlmab osaliselt ka Härmakosu küla) ning Soodla külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 2 (tunnus 14001:002:0530; mäetööstusmaa 100% ning

Anija metskond 114 (tunnus 14001:002:0842 maatulundusmaa 100%). Katastriüksuste Soodla liivakarjäär 3 (katastritunnus 14101:001:0999) ja Soodla liivakarjäär 2 (katastritunnus 14001:002:0530) riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Katastriüksuste Anija metskond 114 (katastritunnus 14001:002:0842) ja Kolga metskond 62 (katastritunnus 14101:001:0998) riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Soodla liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 602) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 2, 3, 17 ja 18 plokk, täiteliiva aktiivse tarbevaru 4, 15, 19, 20, 21 ja 22 plokk ning täiteliiva aktiivse reservvaru 23 ja 24 plokk (tunnistatud kaevandatavaks ja kasutatavaks), hõlmates 17 ja 18 plokki osaliselt.

Maa-ameti peadirektori korraldusega 23.04.2024 nr 1-17/24/966 otsustati muuta seisuga 31.03.2023 maavarade registris Soodla liivamaardla registrikannet ja kinnitati järgmine varu:

- täiteliiva aktiivne reservvaru pindalal 2,11 ha – 75 tuh m³ (23. plokk),
- täiteliiva aktiivne reservvaru pindalal 3,62 ha – 264 tuh m³ (24. plokk, allpool põhjavee taset, 23. ploki lamamis).

Seisuga 30.06.2024 on olemasoleva Soodla II liivakarjääri mäeeraldisega seotud varuploki jääkvaru maavarade registris järgmine:

- 2. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 7,02 tuh m³;
- 3. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 2,73 tuh m³;
- 4. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 42,26 tuh m³;
- 15. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 699,537 tuh m³;
- 17. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 380,13 tuh m³;
- 18. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 586,01 tuh m³;
- 19. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 2,659 tuh m³;
- 20. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 50,432 tuh m³;
- 21. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 160 tuh m³;
- 22. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 215 tuh m³;
- 23. plokk: täiteliiv, aktiivne reservvaru – 75 tuh m³;
- 24. plokk: täiteliiv, aktiivne reservvaru – 264 tuh m³.

Kokku on Soodla II mäeeraldisel ehitusliiva kogus 973 tuh m³, sh allpool põhjaveetaset 584 tuh m³ ja täiteliiva kogus 1509 tuh m³, sh allpool põhjaveetaset 1229 tuh m³. Soodla II mäeeraldisel ehitusliiva kaevandatava varu maht on 917 tuh m³, sh allpool põhjaveetaset 540 tuh m³ ja täiteliiva kaevandatava varu maht on 1156 tuh m³, sh allpool põhjaveetaset 900 tuh m³.

Katendi maht mäeeraldisel on 89 tuh m³, katendi moodustab liiva- ja mulla segune kasvukiht puujuurtega (Q2_s). Maavara kasutusalaadeks on üld- ja teedeehitus. Korrastamise suunaks on veekogude maa ja maatulundusmaa (metsamaa). Taotletava loa kehtivusaeg lõppeks 14.07.2038.

Taotletava Soodla II liivakarjääri mäetehnilised tingimused on rahuldavad kuna kaevandamisel saab kasutada juba olemasoleva karjääri infrastruktuuri. Kattekihi (mulla) keskmine paksus on 0,3 m. Karjäärist materjali väljavedu toimub kruusakattega Völlaskatku-Kosuoja tee nr 1401041 kaudu.

Taotletava mäeeraldise laienduse alal on katendiks liiva- ja mulla segune kasvukiht puujuurtega. Katendi keskmine paksus on 0,3 m ja katendi kogus on 11 tuh m³. Kasuliku kihi paksus jääb vahemikku 10,9 m – 12,9 m (keskmiselt 11,8 m). Kogu kasulik kiht on väljatav praktiliselt ilma veetaset alandamata.

Taotletav mäeeraldis on mäetöödega avatud, taotletava mäeeraldise laienduse alal on kaevandamise ettevalmistustöödeks on metsa raadamine, kändude juurimine ning kokkulüke ja kattepinna koorimine. Mäetööde täpne liikumise suund, tegemise kord ja kasutatavad masinad määratakse kaevandamisprojekti.

Korruga ladustamist vajava katendi koguse vähendamiseks eemaldatakse katend järgukaupa lähtuvalt prognoositavast kaevandamise mahtust. Katend on võimalik ajutiselt ladustada mäeeraldise teenindusmaal, kasutada vajadusel kaevandamisel müraja tolmutõkkevallide rajamisel ning kasutada kaevandatud maa korrastamiseks vastavalt kaevandatud maa korrastamise nõuetele või võõrandada vastavalt Maapõuseaduse § 99 kui see on otstarbekas. Olemasoleva mäeeraldise katend kasutatakse vastavalt kehtivale kaevandamisloale täielikult korrastamistööl. Taotletava laienduse katend kasutatakse laienduse ala korrastamiseks ning kui laienduse ala korrastamisest jääb katendit üle, saab selle täielikult kasutada mäeeraldise idapoolse veepealse ala korrastamisel (täitmisel). Soodla II liivakarjäär korrastatakse veekogude maaks ja maatulundusmaaks (metsamaa).

Maavara kaevandatakse kahe kaeveastmega – esmalt veepealne varu ja siis veealune varu. Taotletava laienduse lääneosas on maapinna abs kõrgus ~45 m tasemel, mis on ~0,7 m madalam peale kaevandamise lõpetamist stabiliseeruvast veetasemest abs kõrgusel 45,7 m. Olemasoleva veerežiimi tagamiseks tuleb laienduse alal enne veealuse varu kaevandamist teha mäeeraldise teenindusmaale tamm. Tammi põhja laiuseks on arvestatud kuni 20 m (olenevalt reljeefist) ja abs kõrguseks 46,7 m, mis on 1,0 m kõrgem veetasemest. Tammi tegemiseks tuleb kasutada mittefiltreeruvat pinnast, mis tuleb vajadusel karjääri sisse tuua. selle tegemisel tuleb kasutada looduslikku pinnast. Jäätmete taaskasutamine veealusel alal, kus need võivad ulatuda põhjaveekihini või kokku puutuda põhjaveega, pole lubatud. Teenindusmaale tammi tegemine tuleb projekteerida kaevandamisprojekti ja kaevandatud maa korrastamise projekti. Tammi ehitamine teenindusmaale tuleb teha rakendamisnõusoleku saanud korrastamisprojekti alusel.

Laienduse alal on veepealne maavara kasuliku kihi paksusest lähtuvalt kaevandatav pöördkoppekskavaatoriga kuni kahe astanguga. Veepealse varu kaevandamine on enne teenindusmaale tammi tegemist lubatud kuni abs kõrguseni 46,70 m. Veepealse maavara kaevandamisel on kavas ammutada maavara looduslikust tervikust ja laadida otse tarbijate kalluritele. Laienduse alal võib paljandustöid ja kaevandamist teostada abs kõrgusest 46,70 m madalamale peale tammi tegemist teenindusmaale. Laienduse alal veealuse maavara

kaevandamiseks pumbatakse maavara ujuva pinnasepumbaga puistangusse ja nõrgunud kaemis laaditakse ekskavaatoriga tarbijate kalluritele.

Karjääris kaevandamisel peab jälgima kõiki maavarade kaevandamise nõudeid. Kasutatakse tehniliselt korras ning regulaarselt ülevaatusi läbivat masinaparki. Kaevandamine toimub kaasaegsete masinatega. Materjali laadimiseks kasutatakse ekskavaatorit või rataslaadurit. Materjali väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga.

Enne kaevandamise alustamist tuleb koostada kaevandamisprojekt, milles määratakse täpsem kaevandamise tehnoloogia ja mäetööde ajaline ning ruumiline areng. Pärast varu ammendamist tuleb kaevandatud maa korrastamiseks koostada korrastamisprojekt. Ala tehniline korrastamine on otstarbekas teha paralleelselt mäetöödega.

Mäetöid tehakse vastavalt kaevandamisprojektile. Täpsem kaevandamise tehnoloogia ja vajalik energiakasutus määratakse kaevandamisprojektis ja karjääri korrastamine korrastamistinguste alusel koostatud korrastamisprojektis. Kaevandamisjärgselt korrastatakse karjäär veekogude maaks ja maatulundusmaaks (metsamaa).

Kuna looduslikust lasumusest vältatav maavara ja selle katend leiab kogu mahus kasutust, ei teki Soodla II liivakarjääri mäeeraldiselt kaevandamisel jäätmeid ega kaevandamisjäätmeid.

Maavara kaevandamisel ei teostata lõhketöid ega kasutata hüdrovasaraid, mis võiks vibratsiooni tekitada.

Mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattub Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumi geoloogilise uuringu alaga.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

OÜ MERKO KAEVANDUSED taotleb kaevandamisloa muutmist täite- ja ehitusliiva kaevandamiseks Harju maakonnas Anija vallas Raudoja külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 3 (tunnus 14101:001:0999; mäetööstusmaa 100%) ja Kolga metskond 62 (tunnus 14101:001:0998; maatulundusmaa 100%; hõlmab osaliselt ka Härmakosu küla) ning Soodla külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 2 (tunnus 14001:002:0530; mäetööstusmaa 100% ning Anija metskond 114 (tunnus 14001:002:0842 maatulundusmaa 100%). Katastriüksuste Soodla liivakarjäär 3 (katastritunnus 14101:001:0999) ja Soodla liivakarjäär 2 (katastritunnus 14001:002:0530) riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Katastriüksuste Anija metskond 114 (katastritunnus 14001:002:0842) ja Kolga metskond 62 (katastritunnus 14101:001:0998) riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Mäeeraldise pindala koos taotletava laiendusega on 49,81 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 64,66 ha. Loa kehtivusaja pikendamist ei taotleta, seega on keskkonnakaitseloa kehtivusaja lõpp 14.07.2038.

Harju maakonnaplaneeringu 2030+ järgi kattub Soodla II liivakarjäär rohevõrgustikuga

(Tuumala T8). Maakonnaplaneeringu seletuskirja kohaselt kujutab rohetaristu endast omavahel seotud roheline ruumi võrgustikku, mis säilitab looduslike ökosüsteemide väärtused ja funktsioonid ning pakub nii looduskeskkonnale kui inimestele vastavaid hüviseid. Rohetaristun ökosüsteemiteenuste pakkumise osas omandab Harju maakond suhteliselt tiheda inimasustuse kontekstis olulise tähtsuse. Rohelise võrgustiku planeerimise eesmärgiks ei ole ulatuslike "roheline alade" määramine ja nende majandustegevusest välja jätmine. Juhul, kui roheline võrgustiku aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikele maastikukomponentidele.

Kehtiva Anija valla üldplaneeringu (kehtestatud 13.08.2020 vallavolikogu otsusega nr 180) kohaselt kattub mäeeraldis ja selle teenindusmaa kogu ulatuses rohevõrgustiku tugialaga (tuumalaga). Üldplaneeringu seletuskirja kohaselt tuleb võimalusel vältida alasid, mis asuvad rohevõrgustikus. Kaevandamistegevuse lõpetamise järgselt tuleb alad korrastada ning kujundada selle käigus rohealadeks jm. Kaevandussoovi ja roheline võrgustiku koridori kattuvusel arvestab loaandja loamenetluses vajadusega säilitada roheline võrgustiku toimivus, töötades välja leevendavad meetmed. Roheline võrgustiku alal kaevandamisel tuleb kasutusele võtta meetmed võrgustiku toimimiseks. Vajadusel tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine.

Arvestades, et valdaval osal taotletavas Soodla II liivakarjääris on ligikaudu 16 aastat kaevandatud, siis eeldatavalt ei ole oodata, et mõju roheline võrgustiku alal varasemaga võrreldes olulisel määral muutub. Eeldatavalt saavad loomad liikuda taotletava mäeeraldisel välisel alal. Kaevandamise lõppedes taastatakse käesoleva taotlusega lisanduv ala metsamaaks. Lähtuvalt eeltoodule jääb Keskkonnaameti hinnangul roheline võrgustik tervikuna toimima.

Anija Vallavolikogu 19.09.2024 otsus nr 180 ei too välja vastuolusid rohekoridoriga.

Mäeeraldisel olev taimekooslus hävib, kuid hiljem korrastamise käigus kujuneb alale veekogu ja maatulundusmaa (metsamaa), kuhu tekivad uued kooslused.

Keskkonnaametile ei ole teada, et antud tegevus oleks vastuolus teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega või lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Lähim tihedama asustusega punkt on Soodla küla keskpunkt, mis jääb taotletavast mäeeraldisest ca 730 m kaugusele edela suunda. Lähimad majapidamised taotletava mäeeraldisel teenindusmaale on lõunapiirist ~220 m kaugusel Tiidu kinnistul (tunnus: 14001:002:2760) ja ~400 m kaugusel Möldrivälja kinnistul (tunnus: 14001:002:2840). Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – rohu- ja metsamaana.

Soodla II liivakarjääris töötamine ei piira ümbruskonna rohumaade kasutamist ega metsa hooldamist ja kasvatamist.

Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu ning varu väljatakse maksimaalses võimalikus mahus. Häiringute (müra, tolm) leevendamiseks tuleb kasutusele võtta vajalikud leevendusmeetmed, mis sätestatakse keskkonnanõu kõrvaltingimustes.

Eeltoodust lähtuvalt ei ole kavandatud tegevus vastuolus strateegiliste planeerimisdokumentide ja kehtivate õigusaktidega.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine. Tegevuse energiakasutus.

Geoloogilise uuringu tulemusena laiendati Soodla maardla ala kehtiva Soodla II liivakarjääri mäeeraldisest lääne suunda osaliselt kaevandamata liivalasundi alale ja osaliselt alale kus on veepealne varu ammendatud. Varu võeti maavarade registris arvele määruse nr 52 § 47 lg 2 alusel. Seletuskirjas on tehtud nimetatud maa-alal maavara kasutusala hindamine, varu arvutus ning moodustatud aktiivse reservvaru plokid 23 ja 24 pindalaga 3,62 ha, mille varu taotletakse tunnistada kasutatavaks ja kaevandatavaks.

Maastikuliselt paikneb Soodla maardla Kõrvemaa maastikurajooni põhjaosas kirde-edela suunalisel liustike sulamisvete poolt moodustunud glatsiofluviaalse deltatsetete seljandikul. Maardla piires lasub ca 15 m paksune pinnakate Ülem-Ordoviitsiumi ladestiku Viivikonna kihistu kukersiidi vahekihtidega detriitsel savikal lubjakivil (O3vv). Soodla II karjääri idaosas paikneb oletatav aluspõhja Kehra rike. Pinnakatte ülemise kihi moodustab Järva kihistu Võrtsjärve alamkihistu glatsiofluviaalsed setted (Q1jrVr_fg).

Kattekihi moodustab kasvukiht (liiva- ja mulla segune kasvukiht puujuurtega) keskmise paksusega 0,3 m. Katendi maht kogu mäeeraldisel on 89 tuh m³ ja laiendatav alal 11 tuh m³. Kooritav katend kasutatakse maksimaalses võimalikus mahus kaevandatud maa korrastamisel, korrastamiseks mittevajalik katend võõrandataks vastavalt kehtivale korrale. Kaevandaja on teadlik, et juhul, kui kaevandamise käigus selgub, et jäätmeid siiski tekib, on loa omajal kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekava.

Kasuliku kihi paksus varieerub vahemikus 10,9 m kuni 12,9 m, keskmine kasuliku kihi paksus on 11,8 m. Kasuliku kihiks on beež kuni hallikas beež väga peene- kuni ülipeeneteralise liiva lasund (Q1jrVr_fg) kruusa fraktsiooni (üle 5 mm) keskmise sisaldusega 0,2%, savi- ja tolmu sisaldusega keskmiselt 7,1% ning keskmise peensusmooduliga 0,7. Veepealse kasuliku kihi (plokk 23) keskmine paksus on 3,55 m ja veealuse kasuliku kihi (plokk 24) keskmine paksus on 7,29 m. Kasuliku kihi lamamiks on hall tihe liivsavi (Q1jrVr_g).

Taotletav Soodla II liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Soodla maardla (registrikaart nr 602) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokkide 2 ja 3 ning täiteliiva aktiivse tarbevaru plokkide 4, 15, 19, 20, 21 ja 22 täielikult. Taotletav Soodla II liivakarjääri mäeeraldis hõlmab Soodla maardla (registrikaart nr 602) ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokkide 17 ja 18 osaliselt. Plokkidest 17 ja 18 jääb mäeeraldisel lõunapiiril välja 246 m² suurune ala. Mäeeraldisest välja jääv plokkide ala on väljaspool mäeeraldisega seotud katastriüksuse piire ja kaevandamisloa omajal ei ole plokkidest välja jääval alal maakasutusõigust (eraomandis katastriüksus Hiiu). Plokist 17 välja jääv varu kogus on 0,4 tuh m³ ja plokist 18 välja jääv varu kogus on 1,0 tuh m³. Plokist 18 jääb mäeeraldisel idapiiril välja 423 m² suurune ala (vastavas asukohas plokki 17 varu puudub).

Mäeeraldisest välja jääv ploki ala kattub maaparandussüsteemi eesvoolu Kosuoja, TP-682 (maaparandussüsteemide registrikood 41087600100100011M) kaitsevööndiga. Plokist 18 välja jääv varu kogus on 0,8 tuh m³. Taotletav Soodla II liivakarjääri laiendus hõlmab Soodla maardla (registrikaart nr 602) täiteliiva aktiivse reservvaru plokkide 23 ja 24 täielikult, mis on tunnistatud kaevandatavaks ja kasutatavaks. Kokku on Soodla II mäeeraldisel ehitusliiva kogus 973 tuh m³, sh allpool põhjaveetaset 584 tuh m³ ja täiteliiva kogus 1509 tuh m³, sh allpool põhjaveetaset 1229 tuh m³. Laiendatava ala keskmine põhjaveetase on absoluutkõrgusel 47,53 m.

Sügavuti on Soodla II liivakarjääri mäeeraldisel piiriks plokkide 15, 18, 20, 22 ja 24 alumine piir.

Taotletava Soodla II liivakarjääri mäeeraldisega seotud maardla varuplokkide varu on kinnitatud Maa-ameti peadirektori 15.09.2020. a korraldusega nr 1-17/20/2124, 30.12.2021. a korraldusega nr 1-17/21/3188 (lisa 2) ja 23.04.2024. a korraldusega nr 1-17/24/966.

Mäeeraldisel olev taimekooslus hävib, kuid hiljem korrastamise käigus kujuneb alale veekogu ja metsamaa, kuhu tekivad uued kooslused.

Peamised energiatarbijad mäeeraldisel on seal töötavad seadmed ja masinad.

3.1.4. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Vesi

Taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast ca 9 m kaugusel kagus asub Allikoja oja (VEE1087605), millele on moodustatud veekaitsevöönd (10 m), ehituskeeluvöönd (50 m) ja kalda piiranguvöönd (100 m). Soodla II liivakarjääri mäeeraldisest kuni 42 m kattub Allikoja oja piiranguvööndiga.

Taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast ca 110 m (taotletavast laiendusest ca 340 m) kaugusel lõunas asub Soodla jõgi (VEE1087000), mille piiranguvöönd jääb taotletava mäeeraldisel teenindusmaast vähemalt 3,5 m kaugusele. Soodla jõgi kuulub Lääne-Eesti vesikonna Harju alamvesikonda ning on 73,4 km pikk, valgalaga 221,5 km². VMK kohaselt jaotatakse Soodla jõgi kolmeks pinnaveekogumiks. Kavandatavas piirkonnas kuulub Soodla jõgi kolmandasse veekogumisse, st Soodla jõgi Soodla veehoidlast suudmeni pinnaveekogumisse (Soodla_3). VMK 2021. aasta veekogumite koondseisundiinfo kohaselt on Soodla_3 veekogumi seisund hea. VMK meetmeprogrammiga ei ole Soodla_3 veekogumile meetmeid ette nähtud. Lisaks kuulub Soodla_3 veekogum lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse. Nimistusse kuuluvates veekogudes on keelatud vastavalt looduskaitseaduse § 51 lg 1 uute paisude rajamine ja olemasolevate paisude rekonstrueerimine ulatuses, mis tõstab veetaset, ning veekogu loodusliku sängi ja hüdroloogilise režiimi muutmine.

Mäeeraldisest ca 500 m kaugusel põhjas asub Rehatse soo. Liivakarjääris toimuvate tööde käigus tekib kaevandatavast keskkonnast pärinevaid mineraalseid tahkeid osakesi (liiva-, tolmu-

ja saviosakesed), mis võivad veekogusse sattudes muuta selle kvaliteeti. Taotletavalt alalt setete kannet eesvooludesse või nende kaudu veekogudesse ei toimu, kuna vett kaevandamise eesmärgil eesvoolu ei juhita. Samuti ei toimu tahkete osakeste infiltreerumist põhjavette, sest kasuliku kihi lamamiks on väikese veejuhtivusega setted, mis ühtlasi toimivad ka filtrina ning kaitsevad alumisi põhjaveekihte võimaliku avarii ja reostuse korral.

Võttes aluseks taotletava asukoha ja selle ümbruse reljeefi, aluspõhja setete ning väljatava maavara füüsikalised omadused, põhjavee voolusuuna, taotletava tegevuse läbiviimiseks planeeritud tehnoloogia jms võib jõuda järeldusele, et taotletava tegevusega ei kaasne olulist mõju pinna- ega põhjaveele. Võimalik hinnanguline veetaseme alanemine hääbub enne vooluveekogusid. Vooluveekogud toituvad suuresti sademest. Jõesuudmeid taotletaval alal ega selle mõjupiirkonnas ei ole. Eeltoodust saab järeldada, et kavandatav tegevus taotletavas Soodla II liivakarjääris ei avalda mõju lähimatele vooluveekogudele, kuna jäävad väljapoole kavandatava tegevuse mõjuraadiust.

Esialgse Soodla II liivakarjääri piires toimub kaevandamine veetasemest madalamalt. Keskkonnamõjude hindamisel on hinnatud kaevandamise mõju pinna- ja põhjaveele sealhulgas mõju vee tasemele ja kvaliteedile. Keskkonnamõju hindamisel leiti, et mõju veetasemele võib ulatuda 200 m kaugusele karjäärist ja sellest tulenevalt jäeti Soodla ja Soodla II liivakarjäärid kumulatiivse mõju vältimiseks üksteisest 200 m kaugusele. 2023. a Soodla II mäeeraldisel laiendusega ida suunas kaevandatakse esialgse mäeeraldisega külgneval alal paiknevat maavara, mis paikneb pealpool Soodla II karjääris stabiliseerunud veetasel. 2023. a mäeeraldisel laienduse ala kaugeneb esialgsest Soodla II liivakarjäärist ehk karjääride kaugus ei vähene ja ei suurene võimalus kumulatiivseks mõjuks. Käesolevaga taotletav Soodla II liivakarjääri lääne suunaline laiendus on Soodla liivakarjäärist 200 m lõuna pool.

Soodla II liivakarjääris kujunenud veetase on kooskõlas keskkonnamõju hindamise aruande tulemustega ja olemasoleva Soodla II liivakarjääri rakendamisnõusoleku saanud kaevandatud maa korrastamise projektiga. Veetasemeks on karjääris kujunenud keskmiselt abs 45,7 m, mis on üle 2 m kõrgemal KMHga määratud soovituslikust minimaalsest veetasemekõrgusest 43,2-43,7 m, et vältida mõju Natura 2000 inventuuri aladele. Koos pinnase eemaldamisega 2023. a laienduse alalt kaasneb veetaseme ühtlustumine olemasoleva karjääri veekogu veetasemega. Arvestades mäeeraldisel lamami kirde suunalist 3,8 m suurust tõusu ja kaevandamiseelset veetasel alal on oodata kirdesuunal veetaseme kiiremat taastumist ümbritseva alaga samale tasemele koos reljeefi tõusuga. 2023. a Soodla II mäeeraldisel idasuunalise laienduse alalt kaevandamise mõju ulatus veetasemele ei ületa KMH-ga olemasoleva Soodla II karjääri puhul määratud ulatust ja on esialgsest karjäärist kaugenedes vähenev.

Taotletava mäeeraldisel laienduse ala keskmine põhjaveetase on absoluutkõrgusel 47,53 m. Allpool keskmist põhjaveetasel oleva kasuliku kihi paksus kaevandite järgi jääb vahemikku 7,5 kuni 11,5 m (keskmine 8,9 m).

Taotletava laienduse veealuse varu kaevandamiseks tuleb olemasoleva veerežiimi tagamiseks teha mäeeraldisel teenindusmaale tamm. Tammi põhja laiuseks on arvestatud kuni 20 m (olenevalt reljeefist) ja abs kõrguseks 46,7 m, mis on 1,0 m kõrgem veetasemest. Tammi

tegemiseks tuleb kasutada mittefiltreeruvat pinnast, mis tuleb vajadusel karjääri sisse tuua. selle tegemisel tuleb kasutada looduslikku pinnast. Jäätmete taaskasutamine veealusel alal, kus need võivad ulatuda põhjaveekihini või kokku puutuda põhjaveega, pole lubatud. Teenindusmaale tammi tegemine tuleb projekteerida kaevandamisprojekti ja kaevandatud maa korrastamise projekti. Tammi ehitamine teenindusmaale tuleb teha rakendamisnõusoleku saanud korrastamisprojekti alusel.

Laienduse alal veealuse maavara kaevandamiseks pumbatakse maavara ujuva pinnasepumbaga puistangusse ja nõrgunud kaevis laaditakse ekskavaatoriga tarbijate kalluritele. Võib esineda lühiajaline veetaseme langus, veetase taastub peale pinnasepumba tegevuse lõppemist.

Keskkonnaameti hinnangul on mõju planeeritava kaevandamistehnoloogia kasutamisel veetasemele väike ja põhjaveetaseme alanemine on minimaalne, sest vee väljapumpamist või ärajuhtimist ei teostata. Pinnasepumba kasutamisel võib olla mõjutatud vaid mõnekümne meetri raadiusesse jääv ala, kus pinnasevesi teatud juhtudel intensiivsema pinnasepump-süvendaja töötamise ajal ajutuselt alaneb. Veetase taastub sellisel juhul suhteliselt kiiresti peale pumba töö peatamist.

Olemasolev karjäär jääb kõige lähemas põhja ja kirde osas enam kui 100 m kaugusele Völlaskatku metsise püsielupaiga kaitseks kehtestatud piiranguvööndist (pesitsus ja toitumisala) ja ligi 300 m kaugusele Rehatse soo keskosa rabametsast. Keskkonnamõjuhindamise aruandes on kokkuvõtlikult öeldud, et karjääride töö mõjutab vaid ülemist, Kvaternaari veekompleksi vee taset, kuid vastumeetmete rakendamisel ei mõjuta tasememuutus piirkonnas kaitstavaid loodusobjekte - Natura inventuuri elupaiku (soomännikud, jõeäärse laanemetsad) ja Völlaskatku püsielupaigas elavate II kaitsekategooriasse kuuluvate metsiste mängupaika. Keemilised mõjud on välditavad, kui on välditavad masinate kütuse ja määrdeõlide lekked.

Väljatava materjali mahu arvelt karjäärialal avatud põhjaveetaseme mõnevõrra alaneb. Kuid kuna maavara ei väljatatud korraga lühikese aja jooksul, ei olnud oodata ka järsku veetaseme alanemist. Samaaegselt kaevandamisega toimub juba veetaseme taastumine settekaardilt tagasinõrguva vee, sademevee ja karjääri külgedelt infiltreeruva vee arvel. Seega ei kujune kaevandamistegevuse käigus olukorda, kus veetase alaneb kiirelt mitmeid meetreid, tuues kaasa ulatusliku põhjavee alanduslehtri välja kujunemise.

Olemasoleval loal on seatud lähtuvalt KMH keskkonnaseisundi jälgimise soovitusel tingimused Kvaternaari veekompleksi vee seisundi seiramiseks. Veetaseme mõõtmise sageduseks on määratud 1 kord kvartalis. Veetaseme ohtlikul alanemisel, mis võib avaldada mõju Rehatse soomännikutele saab kasutusele võtta leevendavaid meetmeid (sulgeda kraavid, et tõsta veetaset, materjalide kasutamine filtratsiooni vähendamiseks). Senine kaevandamine Soodla II karjääris ei ole seirekaevude veetaset mõjutanud.

Lähimad majapidamised taotletava mäeeraldise teenindusmaale on lõunapiirist ~220 m kaugusel Tiidu kinnistul (tunnus: 14001:002:2760) ja ~400 m kaugusel Möldrivälja kinnistul (tunnus: 14001:002:2840).

KMH aruande kohaselt võib veetaseme alanemisest tingitud mõju tekkida karjäärile kuni 400 m kaugusel paiknevatele salvkaevudele. Lähim majapidamine mäeeraldise suhtes jääb ca 220 m edela suunda Tiidu kinnistule (tunnus: 14001:002:2760) ja ca 400 m lõuna suunda Möldrivälja kinnistule (katastritunnus 14001:002:2840). Taotletava laienduse osas jääb Tiidu kinnistu ca 439 m kaugusele, seega on ebatõenäoline Tiidu kinnistul tekkiv veetaseme alanemine seoses Soodla II liivakarjääri tegevusega.

Mõningane risk tekib vaid vee kvaliteedile, mis võib ilmnedä mäemasinate või kallurite rikete puhul. Juhul kui avarii tõttu satubki määrideõli või kütus karjääri põhja ja sealt pinnasesse, siis tuleb see sealt võimalikult kiiresti eemaldada. Reostunud pinnas tuleb koheselt ekskavaatoriga muust lasundist eemaldada ja laadida kallurile, mis transpordib selle jäätmekäitlusasutusse. Valmidus reostuse kiireks likvideerimiseks peab olema selline, et see ei jõuks imbuda veehorisonti. Lisaks tuleb karjääri territooriumil hoida absorbeerivaid materjale (turvas, saepuru, graanulid), mida lekete puhul saaks koheselt kasutada.

Taotletava Soodla II liivakarjääri laeinduse maavaravaru kaevandamisega ei ole oodata ebasoodsa mõju avaldumist piirkonna keskkonnaseisundile, inimeste heaolule, tervisele või varale. Kaevandamise lõpetamisel ja karjääriala korrastamisel lakkavad tootmistgevusega seotud mõjud ja maastik korrastatakse veekoguks ja metsamaaks.

Peenosakesed (tolm)

Maavara kaevandamisel on võimalikeks tahkete peenosakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Tahkete osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast, kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Transpordil kaasneb tahkete osakeste eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Karjaküla II liivakarjääris liiva kaevandamisel märkimisväärset õhusaastet ei kaasne. Karjaküla II liivakarjääris kaevandatakse keskmiselt 20 tuh m³ liiva aastas ehk orienteeruvalt 32 tuhat tonni. Tolm tekib laadimisprotsessi käigus materjali kukkumisel kallurisse või puistangusse ja karjäärisisesel transpordil kuival ajal. Transpordist tingitud tolmu leviku piiramiseks tuleb karjääri siseteid kuival aastaajal vajadusel niisutada.

Soodla II liivakarjääris lasub kaevandatav maavara üleval ja all pool põhjaveetasel, looduslikult on kaevandatav materjal niiske ega põhjusta õhusaaste tekkimist. Tolmu võib eralduda vähesel määral maavara väljamisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ning ei tolma. Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne.

Heite koguse hindamisel on taotluse koostamisel kasutatud „EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook 2019“ andmeid ja metoodikat. Heitme teke on seotud tootmistehnoloogia (tekke kohtade hulk) ja tootmismahuga. Heide tekib Soodla II liivakarjääris ekskavaatori kopa tühjendamisel ja kaevise veol. Kuiva liiva kaevandamisel koguses 73000 t aastas võib eeldada,

et heitme kogus kokku on 174,7 kg aastas. Märja liiva kaevandamisel koguses 166000 t võib eeldada, et heitme kogus kokku on 267,3 kg aastas. Hinnanguliselt ning arvestades teadaolevaid andmeid tööprotsesside ja kasutatavate tehnoloogiate kohta oleks Soodla II liivakarjääris aastane peenosakeste heite kogus kaevandamisel ning laadimisel kuni 443 kg (sh 175 kg – kuiva materjali kaevandamine ja laadimine, 268 kg – märja materjali kaevandamine ja laadimine). Taotletava laienduse maavaravaru kaevandamisega ei ole kavandatava tootmisprotsessi ja -tingimuste puhul oodata käitise saasteainete heidete künniskoguste ületamist, mille korral oleks nõutav õhusaasteluba (Keskkonnaministri 14.12.2016. a määrus nr 67).

Ettevaatusabinõuna on olemasoleva loaga juba seatud tolmust tingitud mõjude vähendamiseks kõrvaltingimused. Kõrvaltingimusega on määratud, et karjääri sisesed teed ja liiva ladestusalad tuleb paigutada selliselt, et karjääri tegevuse tulemusena eralduv tolmu jääks karjääri territooriumile ja et tegevus ei põhjustaks saastatuse taseme piirväärtuste ületamist maapinnalähedases õhukihis tootmisterritooriumi piiril ning kuivadel ilmastikutingimustel kasutada liivaveoks koormakatteid või valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeneid liivaosakesi. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid.

Karjäär asub hõreda inimasustusega piirkonnas ja ei ole oodata tolmust lähtuvat negatiivset mõju ümbritsevale elukeskkonnale ja elukvaliteedile. Kavandatava tootmisprotsessi ja -tingimuste puhul ei ole oodata käitise saasteainete heidete künniskoguste ületamist, mille korral oleks nõutav õhusaasteluba.

Müra

Soodla II liivakarjääris kaevandamisel tekib müra peamiselt kahest allikast: kaevandamise käigus masinate poolt tekitatav müra ja transpordimüra. Transpordimüra ei ole pidev, seega on karjääri pideva töötamise korral määrav hoopis mäeeraldisel töötavate masinate poolt tekitatav (kumuleeruv) müra. Müra tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad – buldooser, pöördkoppekskavaator, pinnasepump, kallurauto. Kaevise väljaveoks kasutatavatel kallurautodel on helirõhutase normeeritud.

Vastavalt Eesti Vabariigi keskkonnaministri poolt 16.12.2016. a. kehtestatud määrusele nr 71 “Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid” tohib II kategooria segaalas olla müratase päeval ajal 60 dB ning öösel 45 dB. Lähimad majapidamised jäävad taotletavast Soodla II liivakarjääri mäeeraldisest ca 220 m kaugusele edela suunda Tiidu kinnistule (tunnus 14001:002:2760) ja ca 400 m lõuna suunas Möldrivälja kinnistule (14001:002:2840). Karjääri edelaosas on varu ammendunud ning tegelik kaevandamise asukoht on taotletaval laiendusel, mis on minimaalselt 440 m kaugusel. Karjääri ja elamu vahel asub ka 200 m metsa. Tiidu kinnistu juures on arvutuslik müratase 26 dB. Arvestades eelnevat ei ole oodata taotletava laienduse ala varu kaevandamisega lähima müratundliku objekti asukohas müra normtasemete ületamist.

Soodla II liivakarjääri idaosa kaevandamisel lähenetakse lõunasse jäävale Möldrivälja kinnistul

(14001:002:2840) paiknevale eluhoonele, mida jääb karjäärialast eraldama üle 400 m ja sealhulgas vähemalt 125 m laiune metsariba. Arvestades eelnevat ei ole oodata vastavas asukohas müra normtasemetega ületamist.

Arvutuslik kaevandamise käigus tekkiv maksimaalne müra Soodla II liivakarjäärile lähimatel elamualadel ei ületa kehtivat II kategooria päevast piirtaset. Eelnevast lähtuvalt ei ole põhjust eeldada, et kaevandamise käigus tekkiv maksimaalne müra ületaks kehtestatud piirtaset või põhjustaks ohtu kohalikele elanikele.

Soodla II liivakarjääris kaevandamisel ei teostata lõhketöid ega kasutata hüdrovasaraid, mis võiks vibratsiooni tekitada.

Lähtuvalt töötavishoidu käsitlevast seadusandlusest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Soodla II liivakarjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele, mistõttu kaevandamisel kasutatav tehnika ning laadimistööd ei põhjusta vibratsiooni, mis võiks oluliselt negatiivselt mõjutada karjääris töötavaid inimesi või ümbruskonda.

Valguse, soojust, kiirgust ja lõhna reostust kaevandustegevusest ümbruskonnale ei kaasne.

3.1.5. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Kaevandamisjäätmed on jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena.

Kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse § 35² tähenduses, tuleb koostada kaevandamisjäätmekava. Soodla II liivakarjääri mäeeraldise laiendusel esinev katend kasutatakse maapinna kujundamiseks vastavalt kaevandatud maa korrastamise projektile.

Laienduse alalt kooritud kattepinna leiab kasutust kaeveõõne veepealsete nõlvade ja teenindusmaa korrastamisel. Juhul kui nõlvade ja teenindusmaa korrastamisest jääb katendit üle, saab selle täielikult kasutada mäeeraldise idapoolse veepealse ala korrastamisel (täitmisel). Olemasoleva mäeeraldise katend kasutatakse vastavalt kehtivale kaevandamisloale täielikult korrastamistöödel.

Otstarbekas on korrastamisel esmalt kasutada karjäärialal olemasolevat katendit ja selle ammendumisel hankida mujalt täiendavalt vaja minev pinnase kogus. Kaevandatud maa korrastamine toimub vastavalt MaaPS § 81 lõikele 1 kaevandatud maa korrastamise projekti kohaselt. Tulenevalt kaevandamisega kaasnevast korrastamise kohustustest ja kehtestatud korrastamise nõuetest näeb taotleja kindlat kasutust kattepinnaal ja ei soovi kattepinnaal loobuda ega kattepinnaal kasutusest hoida, sest kattepinnaal kasutus kaevandatud maa nõuete kohastel korrastamistöödel on tehniliselt võimalik ja mõistlik.

Katendi vallitamine mäeeraldise teenindusmaale ei nõua suletud jäätmevõimaldaja järelhooldust ja

järelevalvet. Välistatud on õhu ja vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik. Vallitav katend on geotehniliselt ja geokeemiliselt stabiilne pinnas. Keskkonnale ohtlike ainete sisaldus ladustatavas materjalis ei ületa looduslikke taustakontsentratsioone ja sellega ei kaasne keskkonnale saasteohtu. Mäeeraldiselt alalt eemaldatud katend vastab jäätmeseaduse § 22 tingimustele, seega on katendi puhul jäätmeseaduse mõistes tegemist tootmisprotsessi käigus tekkinud kõrvalsaadusega, mitte jäätmetega.

Taotluse kohaselt kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend kasutatakse ära ala korrastamisel või võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusele. Taotleja on teadlik, et juhul, kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski tekib, on kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekava. Jäätmeseaduse mõistes Soodla II liivakarjääri mäeeraldises piires püsi- ega kaevandamisjäätmeid ei teki ning tegemist ei ole jäätmehoidlaga. Eelnevalt tulenevalt ei ole kaevandamisjäätmekava koostamine vajalik.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmete eriosa lisamine vajalik.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed kogutakse teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käideldakse need nõuetekohaselt (viiakse jäätmejaama vms).

3.1.6. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri ja transportmasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselkütust ja/või määrdeaineid, millega võidakse reostada nii pinnast kui ka pinnasevett. Selle vältimiseks tuleb pidevalt jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan.

Ettevõtte tegevusega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu. Teadaolevalt puuduvad mäeeraldisel mõjupiirkonnas alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

OÜ MERKO KAEVANDUSED taotleb kaevandamisluba täite- ja ehtusliiva kaevandamiseks Harju maakonnas Anija vallas Raudoja külas katastriüksustel Soodla liivakarjäär 3 (tunnus 14101:001:0999; mäetööstusmaa 100%) ja Kolga metskond 62 (tunnus 14101:001:0998; maatulundusmaa 100%; hõlmab osaliselt ka Härmakosu küla) ning Soodla külas katastriüksustel

Soodla liivakarjäär 2 (tunnus 14001:002:0530; mäetööstusmaa 100% ning Anija metskond 114 (tunnus 14001:002:0842 maatulundusmaa 100%).

Soodla II liivakarjääri mäeeraldisel pindalal on 49,81 ha ja selle teenindusmaa pindala on 64,66 ha. Olemasoleva mäeeraldisel pindalal on 46,26 ha ja mäeeraldisel teenindusmaa pindalal on 60,54 ha. Mäeeraldisel pindalal laieneb 3,55 ha võrra ja mäeeraldisel teenindusmaa pindalal 4,12 ha võrra. Lähim tihedama asustusega punkt on Soodla küla keskpunkt, mis jääb taotletavast mäeeraldisest ca 730 m kaugusele edela suunda.

Taotletav Soodla II mäeeraldis hõlmab Soodla liivamaardla (reg.kaardi nr 602) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 2, 3, 17 ja 18 plokke, täiteliiva aktiivse tarbevaru 4, 15, 19, 20, 21 ja 22 plokke ning täiteliiva aktiivse reservvaru 23 ja 24 plokke (tunnistatud kaevandatavaks ja kasutatavaks), hõlmates 17 ja 18 plokki osaliselt.

Maavara kasutusalaadeks on üld- ja teedeehitus. Soodla II liivakarjääri maavara kaevandamise keskmiseks aastaseks tootmismahuks taotletakse 160 tuhat m³, keskkonnaloo kehtivusaeg lõppeb 23.04.2024 ja kaevandatud maa korrastatakse veekogude maaks ja maatulundusmaaks (metsamaa).

Mäetehnilised tingimused Soodla II liivakarjääris asuva liiva kaevandamiseks on rahuldavad kuna kaevandamisel saab kasutada juba olemasoleva karjääri infrastruktuuri. Kattekihi (mulla) keskmine paksus on 0,3 m. Katendi moodustab liiva- ja mulla segune kasvukiht puujuurtega.

540 tuhat m³ ehitusliiva kaevandatavast varust ja 900 tuhat m³ täiteliiva kaevandatavast varust asub põhjaveetasemest madalamal.

Lähim mäeeraldis on ca 15 m kaugusel loodes asuv Soodla liivakarjääri teenindusmaa (keskkonnaluba HARM-101, kaevandaja EMG Karjäärid OÜ). Soodla ja Soodla II mäeeraldisel vahelkaugus on KMH tulemustest lähtuvalt 200 m, et vältida kumulatiivseid mõjusid.

Lähimad majapidamised jäävad taotletavast Soodla II liivakarjääri mäeeraldisest ca 220 m kaugusel Tiidu kinnistul (tunnus: 14001:002:2760) ja ~400 m kaugusel Möldrivälja kinnistul (tunnus: 14001:002:2840). Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – rohu- ja metsamaana.

Taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast ca 9 m kaugusel kagus asub Allikoja oja (VEE1087605), millele on moodustatud veekaitsevöönd (10 m), ehituskeeluvöönd (50 m) ja kalda piiranguvöönd (100 m). Soodla II liivakarjääri mäeeraldisest kuni 42 m kattub Allikoja oja piiranguvööndiga. Vastavalt veeseadusele § 119 on veekaitsevööndis keelatud maavara ja maa-ainese kaevandamine ning maavara ja maa-ainese kaevandamist ette valmistava geoloogilise uuringu tegemine käesoleva seaduse § 118 lõike 2 punktides 1 ja 2 loetletud veekogude rannal või kaldal, välja arvatud §-s 120 sätestatud juhtudel. Vastav tingimus lisatakse loa kõrvaltingimuseks.

Taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast ca 130 m kaugusel kagus asub Soodla jõgi (VEE1087000), millele on moodustatud veekaitsevöönd (10 m), ehituskeeluvöönd (50 m) ja

kalda piiranguvöönd (100 m). Planeeritav tegevus ei asu Soodla jõe piiranguvööndites.

Mäeeraldisest ca 500 m kaugusel põhjas asub Rehatse soo.

Soodla II liivakarjääri mäeeraldisest lääne poole jääb Kiiu–Soodla kõrvalmaantee nr 11105 kilomeetripunktist nr 7 ca 430 m kaugusele ida suunda, kuhu saab mööda kohalikku avalikult kasutatavat Völlaskatku – Kosuoja teed (nr 1401041).

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Soodla II liivakarjäär paikneb maastikuliselt Kõrvemaa maastikurajooni põhjaosas kirde-edela suunalisel liustike sulamisvete poolt moodustunud glatsiofluviaalse deltasetete seljandikul. Maardla piires lasub ca 15 m paksune pinnakate Ülem-Ordoviitsiumi ladestiku Viivikonna kihistu kukersiidi vahekihtidega detriitsel savikal lubjakivil. Soodla II karjääri idaosas paikneb oletatav aluspõhja Kehra rike. Pinnakatte ülemise kihi moodustab Järva kihistu Võrtsjärve alamkihistu glatsiofluviaalsed setted.

Mäeeraldisel kasulikku kihti katvaks katendiks on liiva- ja mulla segune kasvukiht puujuurtega. Katendi paksus mäeeraldisel on uuringu andmetel keskmiselt 0,3 m. Katendi maht mäeeraldisel on 89 tuh m³, sellest laiendatava osal 11 tuh m³. Kooritav katend kasutatakse maksimaalses võimalikus mahus kaevandatud maa korrastamisel, korrastamiseks mittevajalik katend võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusandlusele. Kaevandaja on teadlik, et juhul, kui kaevandamise käigus selgub, et jäätmeid siiski tekib, on loa omajal kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekava.

Kasuliku kihi paksus varieerub vahemikus 10,9 m kuni 12,9 m, kasuliku kihi keskmine paksus on 11,8 m. Kasulikuks kihiks on beež kuni hallikas beež väga peene- kuni ülipeeneteralise liiva lasund kruusa fraktsiooni (üle 5 mm) keskmise sisaldusega 0,2%, savi- ja tolmu sisaldusega keskmiselt 7,1% ning keskmise peensusmooduliga 0,7. Veepealse kasuliku kihi keskmine paksus on 3,55 m ja veealuse kasuliku kihi keskmine paksus on 7,29 m. Kasuliku kihi lamamiks on hall tihe liivsavi, mis uuringute tegemisel läbiti kuni 2,1 m ulatuses. Puuraukude rajamisel jõuti lamamini kõigis kolmes puuraugus. Vaadeldava maa-ala piirkonnas avatud saviliiva lasuvussügavus on absoluutkõrguste vahemikus 35,62–40,07 m.

Seisuga 30.06.2024 on olemasoleva Soodla II liivakarjääri mäeeraldisega seotud varuploki jääkvaru maavarade registris järgmine:

- 2. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 7,02 tuh m³;
- 3. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 2,73 tuh m³;
- 4. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 42,26 tuh m³;
- 15. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 699,537 tuh m³;
- 17. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 380,13 tuh m³;
- 18. plokk: ehitusliiv, aktiivne tarbevaru – 586,01 tuh m³;

- 19. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 2,659 tuh m³;
- 20. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 50,432 tuh m³;
- 21. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 160 tuh m³;
- 22. plokk: täiteliiv, aktiivne tarbevaru – 215 tuh m³;
- 23. plokk: täiteliiv, aktiivne reservvaru – 75 tuh m³;
- 24. plokk: täiteliiv, aktiivne reservvaru – 264 tuh m³.

Kokku on Soodla II mäeeraldisel ehitusliiva kogus 973 tuh m³, sh allpool põhjaveetasel 584 tuh m³ ja täiteliiva kogus 1509 tuh m³, sh allpool põhjaveetasel 1229 tuh m³. Soodla II mäeeraldisel ehitusliiva kaevandatava varu maht on 917 tuh m³, sh allpool põhjaveetasel 540 tuh m³ ja täiteliiva kaevandatava varu maht on 1156 tuh m³, sh allpool põhjaveetasel 900 tuh m³.

2023. aasta eelhindangu kohaselt varieerub antud mäeeraldisel avatud veetaseme sügavus maapinnast vahemikus 0,3 kuni 6,2 m ning jääb absoluutkõrguste vahemiku 46,5 m kuni 52,5 m.

Maavara kasutusala jaoks on teede remont ja hooldus ning ehitustegevus.

Liiv looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatu loodusvaraga ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus muutub ka loodusmaastik täielikult, kuid see on hilisemalt taastatav karjääriala korrastamisega. Soodla II liivakarjäär kavandatakse korrastada veekogude maaks ja maatulundusmaaks (metsamaa). Karjääris kaevandamise käigus veetasel ei alandata ja olemasolevat veerežiimi ei muudeta.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Planeeritav tegevus sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega võib ka maavara kaevandamisega kaasneda keskkonnahäiringuid. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi KeÜS) § 3 lg 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneda võivateks olulisemateks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessi ja transpordiga kaasnev müra ja peenosakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

Kaevandamistegevusega kaasneda võiva peenosakeste heitme (PM) või müra häiringu mõju ei ulatu kaevandamistegevuseks kasutatavale tehnoloogiale õigusaktidega seatud tehnilistest piirangutest ja väljatava maavara looduslikust niiskusest tulenevalt eeldatavalt kaugemale kui 250 m. Kuivema ilma korral, avamaal võib toodangu transportimisel välisõhku paiskuv peenosaketse (PM) heitme kogus tugevama tuule korral kanduda ka mainitust kaugemale. Selliste olukordade vältimiseks kavandab Keskkonnaamet seada kaevandamisloale

kõrvaltingimuse asjakohase leevendusmeetme rakendamiseks.

Kuna kaevandamisel veetaset ei alandata, siis ei mõjuta kavandatav tegevus oluliselt piirkonna veerežiimi.

Veetasemeks on olemasolevas karjääris kujunenud keskmiselt abs 45,7 m, mis on üle 2 m kõrgemal KMHga määratud soovituslikust minimaalsest veetasemekõrgusest 43,2-43,7 m, et vältida mõju Natura 2000 inventuuri aladele. Eelnevast tulenevalt ei avalda Soodla II liivakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires kavandatav tegevus mõju Natura 2000 võrgustiku aladele.

Taotletav ala kattub osaliselt varasemalt kaevandatud ning korrastamata alaga. Seega on taotletava karjääri puhul tegemist juba inimtegevusest mõjutatud maastikuga. Kaevandamistegevus toob endaga kaasa maastiku pikaajalise või püsiva muutumise. Samas on näiteks majanduslikust aspektist oluline ka taastumatute maavarade jätkusuutliku kasutamise tagamine. Karjääri rajamisel ja selle töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatult vaesub. See saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist.

Soodla II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaast ligikaudu 110 m lõuna poole jääb kinnismälestis Ohvrikivi Hiiekivi (mälestise registri kood 17433).

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine taotletava Soodla II liivakarjääri mõjupiirkonnas alasid, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igaühel on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lg 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed. Keskkonnaloa omanikul on kohustus hüvitada kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst (MaaPS § 93 lõige 1).

Lähimad majapidamised Soodla II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaa lõunapiirist jäävad ~220 m kaugusele Tiidu kinnistule (tunnus: 14001:002:2760) ja ~400 m kaugusele Möldrivälja kinnistule (tunnus: 14001:002:2840).

Ülenormatiivne müra üldjoontes lähima kinnistuni ei ulatu. Võimaliku peenosakeste heitme vähendamiseks rakendatakse leevendusmeetmena karjääri teede ja platside niisutamist.

Tasakaalu hoidmine inimeste heaolu ja kaevandamistegevuse vahel on oluline. Mõistetatult võib maavarade kaevandamisel, tulenevalt iga indiviidi isiklikust tundlikkusest olla ebasoodne

mõju vaatamata võimaliku häiringu õigusaktides sätestatud normeeritud piiridesse jäämist. Kõrvaltingimuste seadmise eesmärk on soov leevendada kaevandamisest tulenevaid häiringuid eluhoonete ümbruses ja õuealal ajal. Kuivõrd keskkonnanaloa andmisest keeldumiseks pole alust, on otstarbekas kaaluda kõrvaltingimuste seadmist kaevandamistegevuse mõjualal olevatele eluhoonetele tekkida võivate keskkonnahäiringute vähendamiseks.

Tuginedes eelnevale teeb Keskkonnaamet ettepaneku jätta loal kehtima kõik olemasolevad kõrvaltingimused.

Olemasolevad tingimused kavandatakse seada antava keskkonnanaloa kõrvaltingimusteks, sõnastust võidakse loa andmise korralduses täpsustada.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Eelnevast lähtudes võivad Soodla II liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamistegevusega kaasnevateks mõjudeks olla mõju välisõhule (tolm), veele, mürale ja maastikule.

3.3.1. Mõju laad, tugevus, kestvus, sagedus, pöördumus ning mõjuala ulatus, mõju ilmnemise tõenäosus ja aeg

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Soodla II liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaad ning ca 300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra häiring või tahkete peenosakeste häiring. Kaevandamistegevusega kaasnevad mõjud on seotud kaevandamisega ning avalduvad kaevandamise käigus. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel mõjusid ei ole välja arvatud visuaalne häiring. Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse mõju. Eelhinnangu järelduste kohaselt ei teki kavandatava tegevuse elluviimisel olulist negatiivset keskkonnamõju, samas ümberkaudsetele elanikele tavapärasest enam häiringuid (tolm) võib siiski tekkida. Siiski võib eeldada, et häiringute esinemine ei ole sage ja pidev.

3.3.2. Mõju piiriülesus

Piiriülest (riigipiiriülest) mõju ei ole.

3.3.3. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Kinnistu ei asu kaitsealal, hoiualal ega Natura 2000 võrgustiku alal, seega mõju puudub.

3.3.4. Mõju kaitstavatele liikidele

Soodla II liivakarjäärist lõuna suunda ca 45 m kaugusele jääb vääriselupaik VEP nr.211443; ; ca 140 m kagu suunda jääb vääriselupaik VEP nr.2131106; ca 320 m põhja suunda jääb vääriselupaik VEP nr.213246; ca 480 m lõuna suunda jääb vääriselupaik VEP nr.211442.

Soodla II liivakarjäärist 105 m kaugusele jäävad III kategooria kaitsealused liigid euroopa

harjus (*Thymallus thymallus*, väline tunnus: KLO9124556) ja rohe vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*, väline tunnus: KLO9200113). Kirdenurgast ca 125 m kaugusel asub loodusobjekti püsielupaik (väline tunnus: KLO3000756).

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS), Keskkonnaagentuuri kohaselt ei asu mäeeraldis ühelgi kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas või kaitstava looduse üksikobjekti piiranguvööndis. Looduskaitseadus (LKS) § 48 lg 4 kohaselt rakendub piiritlemata (kaitseala, hoiuala või püsielupaiga koosseisu arvamata) II ja III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades isendi kaitse. LKS § 55 lg 8 alusel on keelatud III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal ning looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal on keelatud (LKS § 55 lg 6 ja lg 61 p 2).

Mäeeraldisest lõunasse jääb Soodla jõgi (VEE1087000), mille ääres paikneb väljaspool kaitseala või loodusala mitmest lahustükist koosnev Natura 2000 elupaigatüüp lamminiidud (6450), vastavalt ligikaudu 130-300 meetrit olemasolevast mäeeraldisest. Lamminiidud ehk luhad on kõige lopsakama taimekasvuga niidukooslused, mis paiknevad jõgede aeg-ajalt üleujutatavatel lammidel, viljakal mullal, mida rikastavad tulvaveest kantud toitainerikkad setted. Sõltuvalt maapinna kõrgusest (asendist lammil), samuti jõe voolukiirusest, võivad üleujutuse kestus ning tulvaveega toodud setete hulk üsnagi erineda. Ka niiskustingimused lammi eri osades vahelduvad ajuti kuivadest kuni pidevalt märgadeni. Lamminiidud on olulised ka paljude loomaliikide pesitsus- ja elupaigana. Käesolevaga on taotletav Soodla II liivakarjääri laienemine lääne suunas, mistõttu eeldatavalt lõunasse jäävatele lamminiitudele (6450) negatiivne mõju puudub.

Arvestades vääriselupaikade ja Natura 2000 elupaigatüüpide kaugust taotletava mäeeraldisest alalt, puudub eeldatavalt negatiivne mõju. Kaitseväärtused paiknevad väljaspool mäeeraldisest otsest häiringuala ning vahemaa on piisav, et välistada otsene mõju, sealhulgas tolm, müra, vibratsiooni ja hüdroloogiliste muutuste mõju.

3.3.5. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Soodla II liivakarjääri teenindusmaast loodes ca 15 m kaugusel asub Soodla liivakarjääri teenindusmaa (keskkonnaluba HARM-101, kaevandaja EMG Karjäärid OÜ). Soodla ja Soodla II mäeeraldiste vahekaugus on KMH tulemustest lähtuvalt 200 m, et vältida kumulatiivseid mõjusid.

Ümbruskonna maad on valdavalt kasutuses maatulundusmaana – rohu- ja metsamaana.

Lähipiirkonnas suurtööstuseid ei ole.

Eeltoodu kokkuvõtteks võib järeldada, et ei ole ette näha olulise negatiivse koosmõju tekkimist koos lähipiirkonna teiste tegevustega.

Keskkonnaloa omanik peab siiski täitma kõiki asjakohaseid õigusaktides sätestatud nõudeid ja loale kantavaid kõrvaltingimusi ning tegema omalt poolt kõik võimaliku, vähendamaks tekkivate keskkonnahäiringute esinemist ning levimist.

3.3.6. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Soodla II liivakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud käesoleva eelhinnangu peatükis 3 ning siinkohal ei korrata.

OÜ MERKO KAEVANDUSED omab keskkonnakaitse luba nr HARM-100 (kehtivusaeg 27.06.2023 – 14.07.2038) Soodla II liiva karjääris liiva kaevandamiseks. Kehtivale loale on kantud järgmised kõrvaltingimused, mis jäetakse kehtima ka antaval loal:

1. Karjääri avamisel ja mäetööde teostamisel tuleb kinni pidada keskkonnamõju hindamisega antud soovitustest ja nõuetest („AS Baltifalt ja OÜ Merko Kaevandused Soodla liivamaardlas taotletavatel mäeeraldistel kavandatava liiva kaevandamisega kaasneva eeldatava keskkonnamõju hindamise aruanne“ OÜ Inseneribüroo STEIGER töö nr 07/0179).
2. Metsa raadamine on lubatud etapiviisiliselt ja ainult mäetöödeks vahetult vajalikus ulatuses või maksimaalselt 15 ha suurusel alal. Metsa raadamise plaan siduda mäetööde projektiga.
3. MaaPS § 6 kohase kaevandamistegevusega tuleb alustada mäeeraldise lääneküljelt ja liikuda edasi ida suunas.
4. Taotletavast mäeeraldisest ja selle teenindusmaast kirdenurgast ca 125 m kaugusel asub Völlaskatku metsise püsielupaiga piiranguvöönd (väline tunnus: KLO3000756). Mäeeraldiselt kostuv müra võib häirida liigi elutegevust. Kui müratase metsise mängu piiranguvööndi piiril ületab päevasel ajal 45 dB, siis tuleb metsiste mänguperioodil, 01.märtsist kuni 15. maini ajavahemikus 17.00-11.00, karjääris peatada töö.
5. Karjääri sisesed teed ja liiva ladestusalad tuleb paigutada selliselt, et karjääri tegevuse tulemusena eralduv tolmu jääks karjääri territooriumile ja et tegevus ei põhjustaks saastatuse taseme piirväärtuste ületamist maapinnalähedases õhukihis tootmisterritooriumi piiril ning kuivadel ilmastikutingimustel kasutada liivaveoks koormakatteid või valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeneid liivaosakesi.
6. Ettevõtte on kohustatud tagama mäeeraldise teenindusmaaga piirnevatele ja karjääri maa-ala kaudu juurdepääsu omavatele kinnistutele ligipääsu oma kinnistutele kas olemasolevate või alternatiivsete uute teede kaudu.
7. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid;
8. Ehitusliiva väljaveo marsruudi kooskõlastada tee omaniku või haldajaga.
9. Teostada Kvaternaari põhjaveekihi seiret, mõõtes üks kord kvartalis seirepuurkaevude SPK1 (PRK0050787) ja SPK2 (PRK0050788) põhjaveetaset. Põhjaveetaseme mõõtmise tulemused esitada Keskkonnaametile läbi KOTKAS infosüsteemi üks kord kvartalis.

10. Veetaseme ohtlikul alanemisel, mis võib avaldada mõju Rehatse soomännikutele, tuleb kasutusele võtta leevendavaid meetmed (sulgeda kraavid, et tõsta veetaset, materjalide kasutamine filtratsiooni vähendamiseks).
11. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olema olema vajalikus koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata.

Täiendavalt lisatakse loale järgmine tingimus:

12. Veekaitsevööndis on keelatud maavara ja maa-ainese kaevandamine.

3.4. Eelhinnangu järelendus

Eelhindamise tulemusena järelgab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektil ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjavee režiimi, kuna kaevandamisel ei alandata veetaset;
4. mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävineb, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega.

KeHJS § 11 lõige 81 kohaselt, KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 61 lõige 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 kohaselt, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 33 lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 33 lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 22 alusel 31.07.2025 kirjaga nr DM-129272-7 Soodla II liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja

KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Anija Vallavalitsusele ja teadmiseks ettevõttele OÜ MERKO KAEVANDUSED.

Anija Vallavalitsus kinnitas 19.08.2025 kirjaga nr 8-2/1215-3-1 (registreeritud KOTKAS 21.08.2025 nr DM-129272-8), et neil puuduvad koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõule vastuväited.

OÜ MERKO KAEVANDUSED seisukohti ei esitanud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Jürgen Ojangu 5863 5940
Jurgen.Ojangu@keskkonnaamet.ee